

A. Κείμενο

Ποίηση 1948

τούτη εποχή
του εμφυλίου σπαραγμού
δεν είναι εποχή
για ποίηση
κι άλλα παρόμοια
σαν πάει κάτι
να γραφεί
είναι
ως αν
να γράφονταν
από την άλλη μεριά
αγγελτηρίων θανάτου

γι αυτό και
τα ποιήματά μου
είν' τόσο πικραμένα
(και τότε –άλλωστε- δεν ήσαν;)
κι είναι
-προ πάντων-
και
τόσο
λίγα

N. Εγγονόπουλος
«ΕΛΕΥΣΙΣ»,
1948

Στον Νίκο Ε... 1949

Φίλοι
Που φεύγουν
Που χάνονται μια μέρα
Φωνές
Τη νύχτα
Μακρινές φωνές
Μάνας τρελής στους έρημους δρόμους
Κλάμα παιδιού χωρίς απάντηση
Ερείπια
Σαν τρυπημένες σάπιες σημαίες

Εφιάλτες,
Στα σιδερένια κρεβάτια
Όταν το φως λιγοστεύει
Τα ξημερώματα.

(Μα ποιος με πόνο θα μιλήσει για όλα
αυτά;)

M. Αναγνωστάκη
«ΠΑΡΕΝΘΕΣΕΙΣ», 1949

B. Ερωτήσεις

1. Ποια στοιχεία του κειμένου επιβεβαιώνουν τη θητεία του Εγγονόπουλου στον υπερρεαλισμό;
(Μονάδες 15)
 2. «Είναι ως αν να γράφονταν από την άλλη μεριά αγγελτηρίων θανάτου»: να αναλύσετε το νόημα της παρομοίωσης και να δείξετε το ρόλο της στη δομή του κειμένου.
(Μονάδες 20)
 3. α) « ... η ποιητική δημιουργία δεν γεννιέται εν κενώ, αλλά είναι μία συνεχής και αδιάλειπτη επικοινωνία με το έργο άλλων ποιητών» (Εισαγωγή σχολικού βιβλίου). Θεωρείτε ότι το ποίημα του Αναγνωστάκη αποτελεί ποιητική απάντηση στο ποίημα του Εγγονόπουλου;
(Μονάδες 10)
- β) Να σχολιάσετε τη λειτουργικότητα της γλώσσας στο κείμενο του Αναγνωστάκη.

(Μονάδες 10)

4. α) Πώς συνταιριάζονται στο ποίημα του Αναγνωστάκη ήχος και σιωπή, φως και σκοτάδι;

(Μονάδες 10)

β) « Στην περίοδο του Εμφυλίου οι άνθρωποι εκβιάστηκαν να γίνουν ανθρωπάκια..., να σκύβουν, να ταπεινωθούν, να τσακιστούν, να γίνουν ανώνυμος πολτός... Η ποίηση της περιόδου εκείνης ή για εκείνη την περίοδο, είναι , σα ντοκουμέντο, μια από τις συγκλονιστικότερες μαρτυρίες- να τολμήσω να το πω- σε παγκόσμιο επίπεδο...». (Μ. Αναγνωστάκης, Περιοδ. *Η Λέξη*, 1982)

Απεικονίζεται και πώς αυτή η θέση του ποιητή στο ποίημά του;

(Μονάδες 15)

5. Επαληθεύεται η άποψη ότι και τα τρία κείμενα εντάσσονται στα ποιήματα για την ποίηση;

Ποια στάση επιλέγουν για το ρόλο της ποίησης σε δυσμενείς συνθήκες οι τρεις ποιητές;

(Μονάδες 20)

Οφειλή

Μέσα από τόσο θάνατο που έπεσε και πέφτει,
πολέμους, εκτελέσεις, δίκες, θάνατο κι άλλο θάνατο
αρρώστια, πείνα, τυχαία δυστυχήματα,
δολοφονίες από πληρωμένους εχθρών και φίλων,
συστηματική υπόσκαψη κι έτοιμες νεκρολογίες
είναι σα να μου χαρίστηκε η ζωή που ζω.
Δώρο της τύχης, αν όχι κλοπή απ' τη ζωή των άλλων,
γιατί η σφαίρα που της γλίτωσα δε χάθηκε
μα χτύπησε το άλλο κορμί που βρέθηκε στη θέση μου.
Έτσι σα δώρο που δεν άξιζα μου δόθηκε η ζωή
κι όσος καιρός μου μένει
σαν οι νεκροί να μου τον χάρισαν
για να τους ιστορήσω.

Τίτος Πατρίκιος «ΜΑΘΗΤΕΙΑ» 1952 – 1962

Επιμέλεια: Ψαρράς Γιάννης, Στεργιούλη Ευαγγελία, Λαζαρίδου Φιλιώ